

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อศึกษาข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่พยาบาลวิชาชีพพบในการปฏิบัติงาน โรงพยาบาลน่าน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานเป็น หัวหน้าหอผู้ป่วย รองหัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำการทุกคน ในทุกหอผู้ป่วย ทุกงานการพยาบาลที่ปฏิบัติงานการพยาบาลในโรงพยาบาลน่านในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2544 จำนวน 149 คน ประกอบด้วยพยาบาลใน 17 หอผู้ป่วย 1 งานการพยาบาลดังนี้คือ การพยาบาลอายุรกรรม จำนวน 6 หอผู้ป่วย การพยาบาลศัลยกรรมจำนวน 5 หอผู้ป่วย การพยาบาลกุมารเวชกรรม จำนวน 3 หอผู้ป่วย การพยาบาลสูติ-นรีเวชกรรมจำนวน 3 หอผู้ป่วย และงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ ได้แก่ อายุ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แผนกการพยาบาลที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน และการศึกษาหรือฝึกอบรมการเขียนข้อวินิจฉัยการพยาบาลในระหว่างการทำงาน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยใช้ข้อคำถามตามข้อวินิจฉัยการพยาบาลตาม ICNP ฉบับแอลฟา ซึ่งแปลโดยคณะกรรมการจำแนกข้อวินิจฉัยการพยาบาล (2542) ของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย ประกอบด้วยข้อคำถาม 194 ข้อ ประกอบด้วย 2 หมวดใหญ่คือ ด้านความเป็นมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม ในส่วนของด้านความเป็นมนุษย์ประกอบด้วย 3 หมวดย่อย คือ ด้านการทำหน้าที่ด้านร่างกาย ด้านการทำหน้าที่ด้านจิตใจ และด้านบุคคล มีรายละเอียดดังนี้

ข้อวินิจฉัยด้านการทำหน้าที่ของร่างกาย จำนวน 82 ข้อ

ข้อวินิจฉัยด้านการทำหน้าที่ด้านจิตใจ จำนวน 21 ข้อ

ข้อวินิจฉัยด้านบุคลิก จำนวน 77 ข้อ

ข้อวินิจฉัยด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 14 ข้อ

มีลักษณะปลายเปิดและปลายปิดดังนี้

2.1 แบบสอบถามปลายปิดเป็นการวัดความถี่ของการใช้ข้อวินิจฉัยในการปฏิบัติงาน
ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่าให้เลือก 5 อันดับดังนี้

ไม่ใช้เลย หมายถึงผู้ตอบไม่เคยใช้ข้อวินิจฉัยการพยาบาลในการปฏิบัติงานเลย แบ่ง
เป็น

1.1 ไม่ใช้เลยเนื่องจากไม่มีผู้ป่วยที่ต้องวินิจฉัยดังกล่าวหรือไม่สามารถให้การ
วินิจฉัยได้

1.2 ไม่ใช้เลย เนื่องจาก ไม่เห็นด้วยกับข้อวินิจฉัยดังกล่าว

ไม่ค่อยใช้ หมายถึงผู้ตอบใช้ข้อวินิจฉัยการพยาบาลในการปฏิบัติงานนานๆครั้ง

ใช้บางครั้ง หมายถึงผู้ตอบใช้ข้อวินิจฉัยการพยาบาลในการปฏิบัติงานบ้างเป็นบางครั้ง

ใช้บ่อย หมายถึงผู้ตอบใช้ข้อวินิจฉัยการพยาบาลในการปฏิบัติงานค่อนข้างบ่อย

ใช้บ่อยมาก หมายถึงผู้ตอบใช้ข้อวินิจฉัยการพยาบาลในการปฏิบัติงานเป็นประจำ

เกณฑ์การให้คะแนนถ้าเลือกตอบ

ไม่ใช้เลย ได้ 1 คะแนน เทียบกับการใช้เท่ากับร้อยละ 0

ไม่ค่อยใช้ ได้ 2 คะแนน เทียบกับการใช้เท่ากับร้อยละ 25

ใช้บางครั้ง ได้ 3 คะแนน เทียบกับการใช้เท่ากับร้อยละ 50

ใช้บ่อย ได้ 4 คะแนน เทียบกับการใช้เท่ากับร้อยละ 75

ใช้บ่อยมาก ได้ 5 คะแนน เทียบกับการใช้เท่ากับร้อยละ 100

2.2 แบบสอบถามปลายเปิด เป็นคำถามเพื่อให้ผู้ตอบระบุข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่
ใช้หรือไม่ใช้ ในโรงพยาบาลนั้น หรือ เหตุผลที่ไม่ใช้ข้อวินิจฉัยการพยาบาลในแต่ละข้อตามข้อ 2.1

ส่วนที่ 3 คู่มือการแปลความหมายของค่าที่ใช้ในการจำแนกข้อวินิจฉัยการพยาบาล
ของคณะกรรมการจำแนกข้อวินิจฉัยการพยาบาลเพื่อให้ผู้วิจัยใช้ประกอบคำอธิบายแก่ผู้กรอก
แบบสอบถาม แปลโดยคณะกรรมการจำแนกข้อวินิจฉัยการพยาบาล (2542)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความตรงตามเนื้อหา (validity)

การหาความตรงตามเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามข้อวินิจฉัยการพยาบาลตามระบบจำแนกการปฏิบัติการพยาบาลนานาชาติ ผ่านการแปลโดยคณะกรรมการจำแนกข้อวินิจฉัยการพยาบาล ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 26 คน ของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย (ชมรมพยาบาลสารสนเทศแห่งประเทศไทย, 2542, เมษายน)

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการใช้ข้อวินิจฉัยการพยาบาลตาม ICNP ไปทดลองกับพยาบาลวิชาชีพที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มประชากร ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำการโรงพยาบาลพิจิตรซึ่งเป็นโรงพยาบาลขนาดเดียวกับโรงพยาบาลน่าน จำนวน 14 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Polit & Hungler, 1999) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือผ่านคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลน่าน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลน่าน
2. หลังได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัย เข้าพบหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการทำวิจัย และช่วยในการประสานงานกับหัวหน้าหอผู้ป่วยเกี่ยวกับขอความร่วมมือในการนัดพยาบาลวิชาชีพที่เป็นประชากรทั้งหมด
3. นัดพบพยาบาลวิชาชีพทั้งหมดโดยกำหนดจำนวนวันที่ขอเก็บข้อมูลจำนวน 17 ครั้ง และให้พยาบาลวิชาชีพได้ลงชื่อตามความสะดวกในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยพบพยาบาลวิชาชีพทุกครั้ง โดยการแนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการทำวิจัย โดยชี้แจงต่อพยาบาลวิชาชีพว่า เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปพัฒนาระบบการเขียนข้อวินิจฉัยการพยาบาลให้เป็นระบบมากขึ้น เป็นการพัฒนาระบบข้อมูลทางการพยาบาลเพื่อช่วยในการวางแผนการบริหารงานในหอผู้ป่วย นอกจากนั้นยังแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นวิชาชีพของพยาบาลให้

ชัดเจนขึ้น โดยผู้วิจัยคอยให้ความสะดวกเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยใช้คู่มือการแปลความหมายของข้อวินิจฉัยการพยาบาลประกอบ

4. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล ซึ่งได้แบบสอบถามที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ จำนวน 149 ฉบับ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for the Social Science/ For Window) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลโดยนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร
2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการใช้ข้อวินิจฉัยการพยาบาลโดยหาค่าจำนวนและร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และเหตุผลที่ไม่ใช้ข้อวินิจฉัย โดยจัดหมวดหมู่ของข้อคำถาม การแปลผลแบ่งเป็นการใช้ข้อวินิจฉัยการพยาบาล และไม่ใช้ข้อวินิจฉัยการพยาบาลในการปฏิบัติงาน โดยจัดข้อวินิจฉัยที่ใช้มากที่สุด และน้อยที่สุดตามกรอบแนวคิด แบ่งเป็นด้านการทำหน้าที่ด้านร่างกาย การทำหน้าที่ด้านจิตใจ ด้านบุคคล และด้านสิ่งแวดล้อม โดยหาค่าจำนวนและร้อยละ